

» Detaylı Arama

SON DAKİKA
ANA SAYFA
YAZARLAR
SİYASET
EKONOMİ
FINANS
DÜNYA
SPOR
GÜNCEL
YAŞAM
MAGAZİN
ASTROLOJİ
TEKNOLOJİ
HAVA DURUMU
OMBUDSMAN
ÇİZERLER
Bilişim
Eğitim
TV Rehberi

Sami KOHEN

YORUM

Devrim sırası kimde?

ORTA Asya'daki bir ülkeden protesto gösterileri veya ayaklanma haberi gelince, kaçınılmaz olarak "Şimdi de devrim sırası bu ülkede mi?" sorusu akla geliyor. Sözü geçen ülke, Özbekistan... Henüz iki ay önce kansız bir devrim geçiren Kırgızistan'ın komşusu...

Özbekistan'ın Kırgızistan sınırına yakın Andican kentinde, hafta içinde barışçı olarak başlayan, ancak dün kanlı geçen gösteriler, ilk bakışta değişim akımının bu ülkede de ilk sinyallerini vermekte olduğu izlenimini yaratıyor.

Bu izlenim ne kadar doğrudur veya gerçekleşme şansı nedir? Diğer bir deyişle, Gürcistan, Ukrayna ve Kırgızistan'dan sonra, Özbekistan da halk hareketi yolu ile rejim değişikliğine sahne olacak mı?

Şüpheli. Bu aşamada söylenebilecek şey "domino etkisi"nin Taşkent'e kadar yayılmasının, o kadar kolay bir iş olmadığıdır...

BUNUN başlıca nedeni, Özbekistan'da İslam Kerimov'un nefes aldırılmayan, katı bir totaliter yönetim kurmuş olmasıdır. (Kırgızistan'da devrik Askar Akayev'in rejimi nispeten daha liberaldi)...

Özbekistan'da radikal İslamcı grupların bugünkü rejimi devirip bir şeriat düzeni getirmek istediği, Kerimov'un da bunlara karşı savaş açtığı doğrudur. "Hızbul Tahrir" gibi militan örgütlerin terör eylemlerine giriştiği de biliniyor.

Ancak Kerimov, köktendincilere karşı mücadelesini yürütürken, başka nedenlerle veya amaçlarla rejime karşı çıkanları da hedef alıyor ve ağır baskı politikasını ülke çapında hissettiriyor. O kadar ki, çeşitli uluslararası kuruluşlar, Özbekistan'ı binlerce kişiyi hapisanelerde tutmakla, çeşitli işkence yöntemlerine başvurmakla ve temel insan haklarını ihlal etmekle suçluyorlar.

ANDICAN kentindeki gösteriler ve çatışmalar, hapse atılan 23 tüccarın köktendincilikle suçlanması sonucunda patlak vermiştir. Üç bin kadar göstericinin resmi binalara saldırması üzerine güvenlik güçleri de karşılık verdi. Böylece ilk kez Özbekistan'da bir şehir, halk hareketine (ve kanlı çatışmalara) sahne oldu.

Göstericilerin olaylar sırasında "adalet, özgürlük, demokrasi" gibi sloganlar kullanması anlamlıdır. Bunlar şimdiye kadar Özbekistan'da insanların telaffuz etmeye cesaret etmediği sözcüklerdi. Bu harekete katılanların ifadesine göre tutuklanan işadamlarının köktendincilikle ilgisi yok. Kerimov muhaliflerini sindirmek için bu tür suçlamaları araç olarak kullanıyor.

Özbekistan'ı yakından izleyen analistler de bu görüşe hak veriyor ve köktendinciliğin bu ülkede bir tehdit oluşturduğunu kaydetmekle beraber, Kerimov'un politikasının radikalizmi büsbütün körüklediğini, ayrıca çoğu fakir ve işsiz olan halk kitlelerini de ümitsizliğe ve öfkeye sevk ettiğini belirtiyorlar...

KERİMOV'un "demir yumruk" politikası, Özbekistan'da -örneğin Kırgızistan'da olduğu gibi- "halk hareketiyle değişim" için müsait bir ortam oluşturmuyor. Bu nedenle çoğu gözlemci, Andican'daki gösterilerin hızla ülke çapında yayılıp Kerimov'un alaşağı edilmesine yol açacağına ihtimal vermiyor.

Ancak Özbekistan'da böyle bir hareketin başlamış olması dahi, önemli bir gelişme. Artık Özbekistan -değişim sırasının ona da ne zaman geleceği sorusu ile- dünya gündemine oturuyor...

skohen@milliyet.com.tr

[GERİ DÖN](#)
[ARKADAŞINA YOLLA](#)
[YAZDIR](#)
[SAYFA BAŞI](#)

SONDAKİKA

Yazarlar

Taha AKYOL

Merkez sağ DYP ve ötekiler
DYP kurultayı bugün toplanıyor. Genel Başkan ...

Çetin ALTAN

Bugünkü Ankara ve II. Mahmut dönemi...
İç politikanın, bitip tükenmeyen igneli fiçı ...

Melih AŞIK

Hapislere şenlik
Yeni Ceza Yasası'nda basına bol bol hapis cez...

Fikret BİLA

Baykal'a göre Türmen yolu gösteriyor

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Yargıcı...

Hasan CEMAL

Alternatif yokuşul
Konu, son seçimlerde AKP'ye oy verenlerin nab...

Güneri CİVAOĞLU

Nota okumak
Türkiye'nin küresel değeri Fazıl Say için, "F..."

Can DÜNDAR

Tarih yeniden yargılansaydı
Şöyle düşünelim:

Abbas GÜÇLÜ

Sosyal Sorumluluk Karnesi
Başta Finansbank olmak üzere pek çok şirketin...

Semih İDİZ

AİHM'deki hukuk kazasından Türkiye sorumlu
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi'...

Sami KOHEN

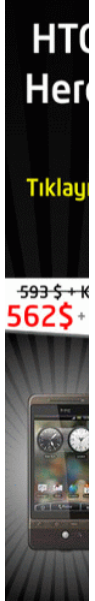
Devrim sırası kimde?
ORTA Asya'daki bir ülkeden protesto gösterile...

Mehmet Y. YILMAZ

Batıktan çıkan "iki" kahraman!

HTC Her...
Tıklay...
599\$ + K
562\$ +

Kişisel meraklarına tutkuyla bağlanan bir ins...

Meliha OKUR

Çağrı zorunluluğu
Sisteme bakın hele...
İstisnanın kural,
kural...

Hasan PULUR

Elbette karar böyle
çıkacaktı...
SANKİ başka bir
karar bekliyordunuz;
belki si...

Derya SAZAK

Öcalan sendromu
AAvrupa İnsan
Hakları
Mahkemesi'nin
İmralı'da...

Meral TAMER

Beyaz üzüm suyu ve
Huntington'lu bir
akşam yemeği
Başbakan Erdoğan'ın
Macaristan'a adım
atar at...

Tamer HEPER

Para çekme
makinelere ne
oluyor?
Türkiye, 2000 yılında
yaşadığı önemli
iktisad...

**Yaman
TÖRÜNER**

Artık siyasi
reformun zamanı
Tony Blair,
İngiltere'de bir tarih
yazdı ve i...

Güngör URAS

"İnsansız ekonomi"
olmaz olamaz
IMF'ye verilen niyet
mektubuyla bu
hükümet uç...

POSTA'dan

M. Ali BİRAND

GS, KENDİNİ
AFFETTİRDİ...
Eğer Galatasaray'lı
değilseniz, bizim
hisleri...